

МОНГОЛ УЛСЫН САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО

<http://www.frc.gov.mn/>

*Санхүүгийн зохицуулах хорооны зохицуулалтын
байгууллагуудын ЧУУЛГА УУЛЗАЛТ - 2014.11.20*

БАНК БУС САНХҮҮГИЙН БАЙГУУЛЛАГА /ББСБ/-ЫН ЗОХИЦУУЛАЛТ, ХЯНАЛТ, ЧИГ ХАНДЛАГА

Н.ОЮУНЧИМЭГ

Бичил санхүүгийн газрын дарга

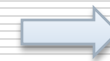
oyunchimeg_n@frc.mn

Чингис зочид буудал

Улаанбаатар хот

АГУУЛГА

- Зохицуулалтын эрх зүйн орчин;*
- Өнөөгийн байдал, авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ;*
- Цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ;*

ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Хууль ТОГТООМЖООС

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хууль

Компанийн тухай, 2011

Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай, 2001

Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай, 2002

Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, төлбөр тооцоо, зээлийн үйл ажиллагааны тухай, 1995

Валютын зохицуулалтын тухай, 1994

Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай, 2013

Зээлийн мэдээллийн тухай, 2011

Бусад

ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Салбарын хууль

Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хууль /6 бүлэг, 21 зүйл/

Батлагдсан
огноо:
2002.12.12,
УИХ

Нэмэлт
өөрчлөлт
орсон: 5

СЗХЭЗБТХ /2005.11.17/

СТТХ /Лизинг/ /2006.06.22/

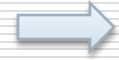
ҮХХБТХ /2009.07.09/, “үл хөдлөх хөрөнгө барьцаалахтай холбоотой санхүүгийн зуучлалын үйл ажиллагаа”

НББТХ-д нэмэлт өөрчлөлт /2010.06.24/, өөрийн хөрөнгийг СЯ-тай хамтран баталсан НББ-ийн журмаар тодорхойлох

КТХ шинэчлэн найруулсан /2011.10.06/, “хувь нийлүүлэгч”-ийг “хувьцаа эзэмшигч” болгон өөрчилсөн

ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Журам, заавар- Нийт 22

Хорооны хуралдаанаар
болон хамтарсан тушаалаар
батлагдсан

Хороо дангаараа баталсан - 17

Эрх бүхий байгууллагын хамтран
баталсан - 5

ЖУРАМ - 13

ЗААВАР - 4

**АРГАЧЛАЛ БОЛОН
БУСАД - 5 (1 + 4)**

ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

Зарим журам, заавраас

Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны зохицуулалтын журам, №186, 2008.07.07
(НӨ-6/18, 2008, 2009, 2011, 2013)

ББСБ-ын дүрмийн сангийн доод хэмжээ, № 169, 2008.07.07 (НӨ-1/1, 2010)

ББСБ-ын НББ-ийг хөтлөх үлгэрчилсэн заавар, № 05, 2008.01.31 (НӨ-1/1, 2013)

ББСБ-ын үйл ажиллагааны ЗХШҮ-ийг тооцож, хяналт тавих журам, №191,
2008.07.07 (НӨ-4/20, 2010, 2012-2014)

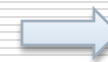
Банк бус санхүүгийн итгэлцлийн үйлчилгээний зохицуулалтын журам, №78,
2008.03.28 (НӨ-1/2, 2012)

ББСБ-аас гаргах хаалттай өрийн бичгийг бүртгэх журам, №248, 2012.08.08 (НӨ-1/4,
2014)

Банк бус санхүүгийн цахим мөнгөний үйлчилгээний журам, №379, 2011.12.23
(НӨ-2/7, 2012-2013)

ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

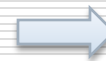

Эрхлэх үйл ажиллагаа

1. Зээл	296
2. Факторингийн үйлчилгээ	16
3. Төлбөрийн баталгаа гаргах	11
4. Төлбөр тооцооны хэрэгсэл гаргах	-
5. Цахим төлбөр тооцоо, мөнгөн гуйвуулгын үйлчилгээ	6
6. Гадаад валютын арилжаа	124 /53
7. Итгэлцлийн үйлчилгээ	25
8. Богино хугацаат санхүүгийн хэрэгсэлд хөрөнгө оруулалт хийх	2
9. Хөрөнгө оруулалт, санхүүгийн чиглэлээр зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх	27
10. Үл хөдлөх хөрөнгө барьцаалахтай холбоотой санхүүгийн зуучлал	-

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

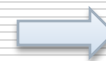

Тусгай зөвшөөрөл - Тогтоолоор

№	Агуулга	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014.III	Нийт
1	Тусгай зөвшөөрөл олгох	2	119	12	56	20	32	23	54	91	409
2	Тусгай зөвшөөрөл хүчингүй болгох	24	12	15	11	15	18	6	3	3	107
3	Тусгай зөвшөөрөл түдгэлзүүлэх	1	14	3	15	17	13	3	3	3	72
4	Тусгай зөвшөөрөл сэргээх	11	0	3	7	5	8	2	1	0	37
5	Тусгай зөвшөөрлийн хугацаа сунгах	0	0	0	2	81	21	46	105	0	255
	БҮГД	38	145	33	91	138	92	80	166	97	880

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

СЗХ-ны даргын тушаалаар

№	Агуулга	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014. III	Нийт
1	Дүрмийн сангийн хэмжээ, бүтэц, хувьцаа эзэмшигчдийн бүрэлдэхүүнд өөрчлөлт оруулах	8	30	42	80	70	86	71	61	64	512
2	Хоёрдогч өглөгийг бүртгэх зөвшөөрөл олгох	0	1	0	2	2	2	1	0	2	10
3	Салбарын зөвшөөрөл олгох	1	9	2	7	11	3	7	16	8	64
4	Салбар татан буулгах	0	1	0	1	2	0	2	2	0	8
5	Төлөөлөгчийн газар олгох	0	0	0	0	1	0	1	0	2	4
6	Оноосон нэр солих	2	3	1	2	1	1	4	2	1	17
	БҮГД	11	44	45	92	87	92	86	81	77	615

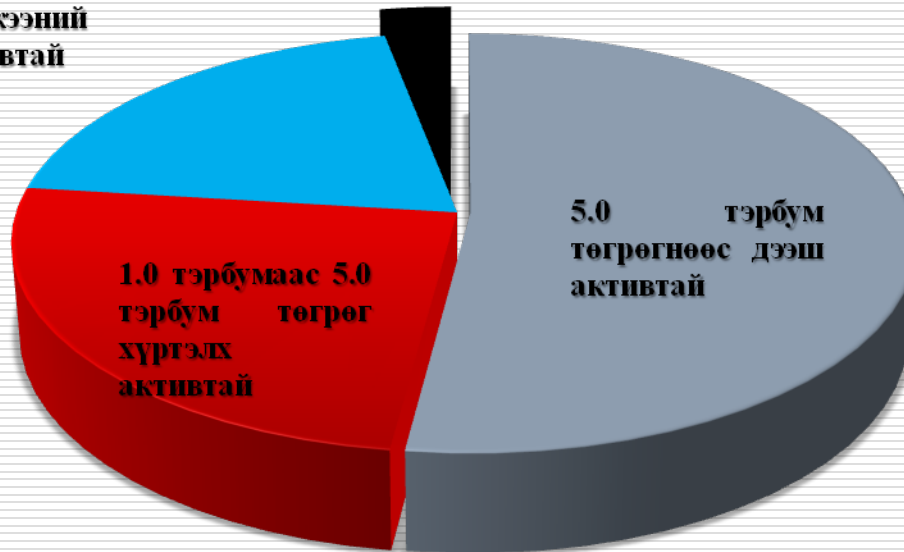

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

400,000.0 мянган
төгрөгөөс 1.0
тэрбум төгрөг
хүртэл
хэмжээний
активтай

400,000.0 мянган
төгрөг хүртэл
хэмжээний
активтай

•5.0 тэрбум төгрөгнөөс
дээш активтай – 52%

•1.0 тэрбумаас 5.0
тэрбум төгрөг хүртэлх
активтай -25%

•400,000.0 мянган
төгрөгөөс 1.0 тэрбум
төгрөг хүртэл
хэмжээний активтай-
20%

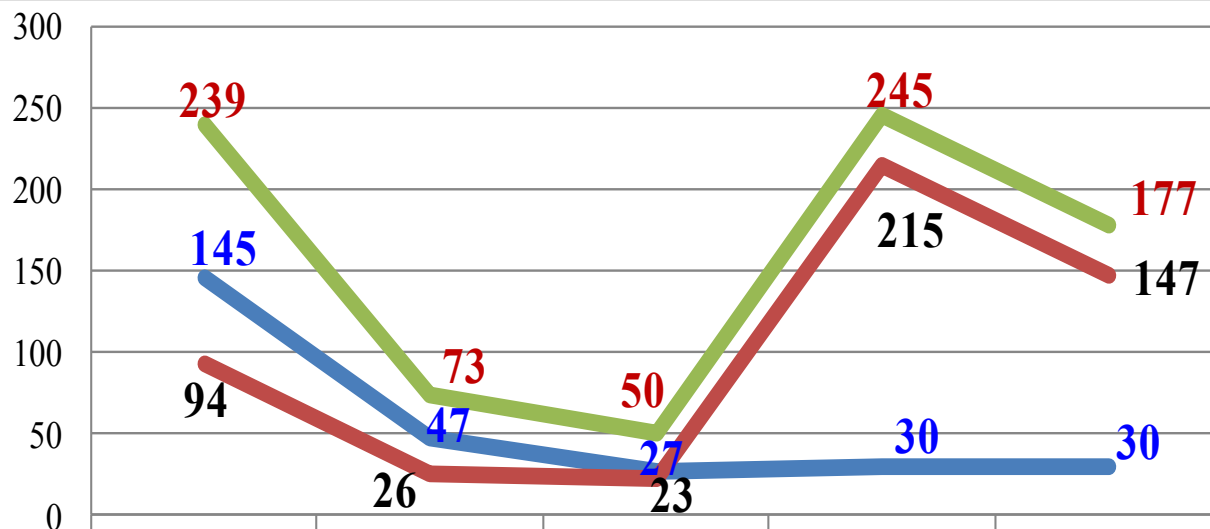
•400,000.0 мянган
төгрөг хүртэл
хэмжээний активтай -
3%

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

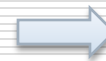
Хяналт, шалгалт

	2006-2010	2011	2012	2013	2014
— Газар дээрх шалгалт	145	47	27	30	30
— Үзлэг	94	26	23	215	147
— НИЙТ	239	73	50	245	177

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

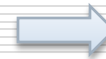

Хяналт, шалгалт

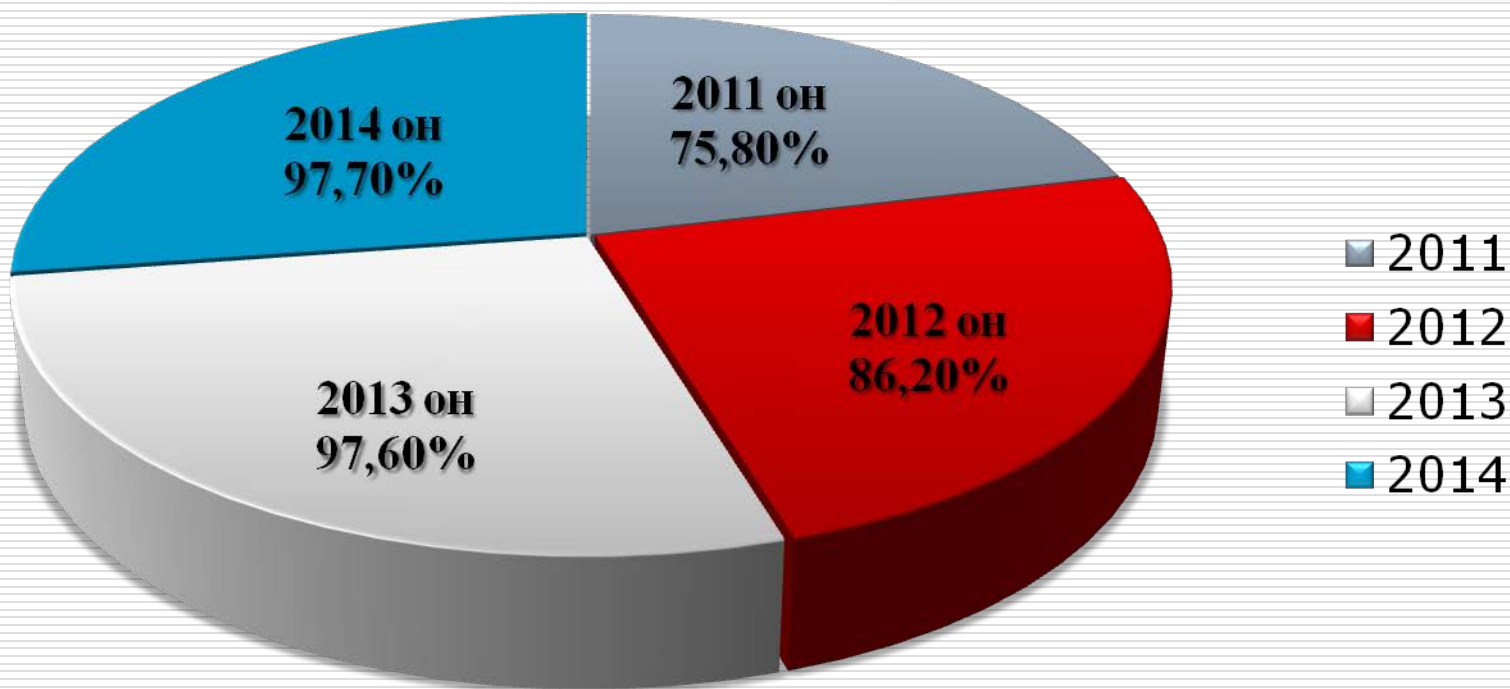
Үнэлгээ	Сайн	Хангалт- тай	Дунд	Хангалт- гүй	Муу	Дундаж үнэлгээ	Үнэлгээний дундаж түвшин
2010	8	14	5	1	1	1,93	1-1,5 сайн
2011	7	10	2	0	0	2,01 ↑	1,6-2,5 хангалттай
2012	9	6	2	2	0	2,22 ↑	2,6-3,5 дунд
2013	13	11	3	1	1	1,89 ↓	3,6-4,5 хангалтгүй
2014	18	8	2	1	1	1,75 ↓	4,6-5 муу

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Аудитаар баталгаажуулсан
тайлан

ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ, АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АРГА ХЭМЖЭЭ

Хамтын ажиллагаа

**МОНГОЛЫН
ББСБ-УУДЫН
ХОЛБОО**

Төрийн мөнгөний бодлогын хэрэгжилтийг хангуулах хүрээнд МБ-ны гадаад валютын дуудлага худалдаанд ББСБ-ууд оролцох боломж нээгдэв.

Сургалт, сурталчилгааны хамтын ажиллагааны төлөвлөгөө” батлагдав. /2014 онд ББСБ-уудад зориулсан 13 удаагийн сургалт зохион байгуулагдсан ба давхардсан тоогоор 392 ББСБ хамрагдсан/

МББСБХ-ны төлөөлөл “Салбарын орон тооны бус зөвлөл”-ийн бүрэлдэхүүнд багтан ажиллаж байна.

СЗХ, МББСБХ, ББСБ-ын төлөөлөл бүхий “Зангиагүй уулзалт”-ыг жил бүр тогтмол хийж, санал солилцож хэвшсэн.

2014 онд оюутнуудад зориулсан “Эрдэм шинжилгээний бага хурал”-ыг хамтран зохион байгууллаа.

ББСБ-уудыг БСХС-ын олгодог бөөний зээл, бусад санхүүгийн үйлчилгээнд хамруулах чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.

БСХС-ын санхүүжилтээр ББСБ-уудад санхүүгийн программ хангамж нэвтрүүлэх чиглэлээр хамтран ажиллаж байна.

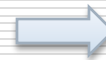
Luxembourg Agency for
Development Cooperation

**БИЧИЛ САНХҮҮГИЙН
ХӨГЖЛИЙН САН**

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Дунд хугацааны төлөвлөгөө

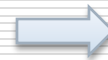
Хүртээмжтэй санхүүгийн салбарын үзэл баримтлалыг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн бичил санхүүгийн зохицуулалтын загвар боловсруулах

Бичил санхүүгийн газрын чиг үүрэгт хамаарах үйл ажиллагааг зохицуулдаг хууль эрх зүйн актуудыг боловсронгуй болгох

Эрх шилжүүлэх боломж, нөхцөлийн талаар үнэлгээ хийх (зарим эрх үүргийг шилжүүлэх боломжтой этгээд болон холбогдох асуудлыг хамарсан)

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Дунд хугацааны төлөвлөгөө

БИЧИЛ САНХҮҮГИЙН ЗОРИЛТЫН ХҮРЭЭНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР

Банк бус санхүүгийн
байгууллагын салбарт
хэрэгжүүлэх хөтөлбөр
/14 үйл ажиллагаа
хэрэгжүүлэх/

Хадгаламж, зээлийн
хоршооны салбарт
хэрэгжүүлэх хөтөлбөр
/20 үйл ажиллагаа
хэрэгжүүлэх/

Зээлийн батлан
даалтын сангийн тухай
хуулиар хүлээсэн эрх,
үүргийн хүрээнд /4
үйл ажиллагаа
хэрэгжүүлэх/

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

2015

Зорилт	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ
Хууль, эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох	ББСБҮАТХ-ийн шинэчлэн найруулсан хуулийн төслийг УИХ-аар батлуулж, хуультай уялдуулан хяналт, зохицуулалтын журмуудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, шинээр батлуулах
Судалгаа, шинжилгээ хийж, дүгнэлт боловсруулах	ББСБ-д Удирдлагын мэдээллийн системийг нэвтрүүлэх

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Хуулийн төсөл

СЗХ

- Банк бус санхүүгийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн шинэчлэн найруулсан төслийг боловсруулав

ЗГХЭГ-аас үүрэг болгосны дагуу нэмэлт судалгаа хүргүүлэв /2014 оны 6 сар/

УИХ-д өргөн бариулахаар Сангийн яаманд хүргүүлэв /2013 оны 10 сар/

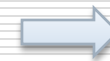
Санхүүгийн тогтвортой байдлын зөвлөлийн хуралдаанаар танилцуулав /2013 оны 10 сар/

СЗХ-ны хуралдаанаар танилцуулав /2013 оны 7 сар/

МББСБХ-той хамтарсан хэлэлцүүлэг хийв /2013 оны 4 сар/

ЦААШИД АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

Зарчмын өөрчлөлтүүд

Ажил, үйлчилгээ бүрт тусгай зөвшөөрөл олгодог зохицуулалтаас татгалзаж, нэг удаагийн тусгай зөвшөөрлөөр нэр бүхий 12 үйлчилгээ эрхлэх боломжийг олгох

Тухайн байгууллагын эрхэлж буй үйл ажиллагааны нэр төрлөөс хамааруулан тохирсон нөхцөл, шаардлагыг тогтоох

Тусгай зөвшөөрлийг хугацаагүй болгох

Оноосон нэрийг эрхэлж буй үйл ажиллагаанаас хамаарч “**Валют арилжааны байгууллага**”, “**Зээлийн байгууллага**”, “**Санхүүгийн байгууллага**” гэж нэрлэх

Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгохтой холбогдсон үндэслэл

Санхүүгийн нэгдлийн нэгдсэн хяналт, шалгалтын тогтолцоог бүрдүүлэх

Сайн дурын үндсэн дээр нэгдэн холбоо байгуулж болох болон **Холбооны** эрх, үүрэг

САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ ЭРХЭМ ЗОРИЛГО

Олон улсын түвшинд хүлээн зөвшөөрөгдсөн тэргүүн туршлага
стандартад нийцсэн тогтвортой үйл ажиллагаа бүхий
санхүүгийн салбарыг хөгжүүлэх

АНХААРАЛ
ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА

